

SIMPOSIO REPENSANDO GALIZA: AS IRMANDADES DA FALA (1916-1931)

Santiago de Compostela, Museo do Pobo Galego

17-19 de novembro de 2016

Este ano cúmprese o centenario da creación das *Irmandades da Fala* (1916-1931), primeiras organizacións do nacionalismo galego. A súa actividade política, cultural e lingüística implicou un importante punto de inflexión no devir do país en moitos ámbitos e sentou as bases da posterior consolidación de singularidades que chegarán aos nosos días. O presente Congreso pretende actualizar estudos previos e fornecer un marco de análise e debate sobre a súa significación na evolución do pensamento, das ciencias, da literatura e das artes de Galiza, así como a súa incidencia na dinámica política dun período en que as tensións nacionais e a conflictividade socio-política adquiren unha especial relevancia no seo do Estado español.

PROGRAMA

Xoves, 17 de novembro

Mañá

9 h. Entrega de documentación.

9,30 h. Acto inaugural.

10-12 h. SESIÓN I. IDEOLOXÍAS E PROGRAMAS

·Coordinador: Uxío-Breogán Diéguez

·Relator: Justo Beramendi

·Comunicacións:

Ana Acuña Trabazo, *Irmandades da Fala e construción ideolóxica: vías alternativas e secretas.*

María Xosé Agra Romero e Mariam Mariño Costales, *A Fraternidade nas Irmandades da Fala 1916-1922.*

Xesús Blanco Echauri, *Vindicación de Ramón Vilar Ponte: Sementeira da Filosofía Política na Galiza.*

Carme Fernández Pérez-Sanjulián, *Polonia no horizonte das Irmandades da Fala.*

Xosé Ramón Quintana Garrido, *Facer do lirismo historia: o pensamento conservador de Ramón Otero Pedrayo.*

Francisco Rodríguez, *As Irmandades da Fala e o agrarismo.*

Olivia Rodríguez González, *Irmandades e construción ideolóxica: diálogo entre Antón Losada Diéguez e Vicente Risco.*

Francisco Sampedro, *Un divídese en dous.*

12-12,30. Pausa

SIMPOSIO
REPENSANDO GALIZA: AS IRMANDADES DA FALA
(1916-1931)

Santiago de Compostela, Museo do Pobo Galego

17-19 de novembro de 2016

12,30-14,30 h. SESIÓN II. ORGANIZACIÓN E ACCIÓN POLÍTICA

·Coordinadora: Ana Acuña Trabazo

·Relator: Xosé Carlos Garrido Couceiro

Comunicacións:

Ramón Ermida, *40 nomes para un centenario. Militantes das Irmandades asasinados polo franquismo.*

Adela Figueroa Panisse e Araceli Herrero Figueroa, *Salvador Mosteiro: um médico ao serviço da Língua.*

Xosé Carlos Garrido Couceiro, *As eleccións do 18 na Estrada: do local ao nacional.*

Emilio Insua, *A travesía do deserto das Irmandades da Fala baixo a ditadura primorriverista (1923-1930).*

Xurxo Martínez González, *Ramón Villar Ponte. A memoria das Irmandades na posguerra.*

Carlos Nuevo Cal, *Os Vilar Ponte e a Irmandade de Viveiro.*

Xosé L. Pastoriza Rozas, *Ramiro Isla Couto: pioneiro do nacionalismo alén mar.*

Tarde

16,30-18 h. SESIÓN III. LINGUA, LITERATURA E MEDIOS DE COMUNICACIÓN

·Coordinadora: Carme Fernández Pérez-Sanjulián

·Relatora: Laura Tato,

·Comunicacións:

Francisco Fernández Rei, *O galego literario na época das Irmandades da Fala (1916-1931).*

Xosé Ramón Freixeiro Mato, *As Irmandades da Fala e Noriega Varela: dous modelos de lingua en confronto.*

Xosé Manuel Sánchez Rei, *A Gramática do idioma galego de Lugo no contexto sociocultural das Irmandades da Fala.*

Laura Tato, *As Irmandades e o teatro: un proxecto de renovación.*

18-18,30h. Pausa

18,30-20 h. SESIÓN IV. ECONOMÍA E SOCIEDADE

·Coordinador: Justo Beramendi

·Relator: Manuel Roca Cendán

·Comunicacións:

Miguel Cabo, *As Irmandades perante o agrarismo: expectativas e realidades.*

Dionisio Pereira e Eliseo Fernández, *Nacionalismo e anarquismo na Galiza: encontros e desencontros entre liberación nacional, internacionalismo e revolución social.*

Manuel Roca Cendán, *O pensamento económico dos irmandiños.*

SIMPOSIO
REPENSANDO GALIZA: AS IRMANDADES DA FALA
(1916-1931)

Santiago de Compostela, Museo do Pobo Galego

17-19 de novembro de 2016

Venres 18 de novembro

Mañá

9,30-11 h. SESIÓN V. A CUESTIÓN DE XÉNERO NAS IRMANDADES DA FALA

·Coordinadora: Carme Fernández-Pérez San Julián

·Relatora: Pilar García Negro

·Comunicacións:

Ana Cebreiros Iglesias, *A muller na época das Irmandades da Fala. Unha aproximación ao caso galego.*

Aurora Marco, *Arredor das irmandiñas. Mulleres e activismo feminino nas Irmandades da Fala.*

Encarna Otero Cepeda, *Irmás, mulleres e feministas, pioneiras galegas nas Irmandades da Fala.*

11-11,30 h. Pausa

11,30-13,30 h. SESIÓN VI. CIENCIAS

·Coordinador: Alfonso Mato

·Relator: Xosé Manuel González Reboredo

·Comunicacións:

Francisco Calo Lourido e Teresa Soeiro, *En demanda das raíces: a arqueoloxía do noroeste peninsular nas primeiras décadas do século XX.*

Uxío-Breogán Diéguez e Xosé Manuel Malheiro, *As Irmandades da Fala, o ensino novo e o estudo das Ciencias Sociais.*

Xosé A. Fraga, *As Irmandades da Fala e a incorporación do galego no mundo da cultura científica: o papel do Seminario de Estudos Galegos.*

Xosé Manuel González Reboredo, *Entre a herdanza do pasado e a renovación: a Etnografía e as Irmandades da Fala.*

Alfonso Mato, *Descubrir a terra dun: camiñando cos homes das Irmandades, de NÓS e do Seminario.*

Rubén Lois e Juan M. Trillo, *O fundamento de Galicia como territorio nacional: a labor do Seminario de Estudos Galegos e a figura de Ramón Otero Pedrayo.*

SIMPOSIO
REPENSANDO GALIZA: AS IRMANDADES DA FALA
(1916-1931)

Santiago de Compostela, Museo do Pobo Galego

17-19 de novembro de 2016

Tarde

15,30 17,30 h. SESIÓN VII. ARTES PLÁSTICAS E MÚSICA

·Coordinadora: Mercedes Rozas

·Relatora: Mª Victoria Carballo-Calero

·Comunicacións:

Pepe Barro, *As formas da patria. Castelao e Camilo Díaz na creación do universo simbólico das Irmandades da Fala.*

Carlos L. Bernárdez, *A paisaxe das Irmandades. A obra pictórica de Imeldo Corral como exemplo.*

Luis Costa Vázquez, *As Irmandades fronte á música. Dúas décadas clave na construción dun ideario estético.*

Xosé Ramón Fandiño, *Camilo Díaz Baliño, ao pé do prelo e do taller de escenografía da casa da Tumbona.*

Moncho do Orzán, *Os coros galegos no idearium das Irmandades da Fala. O caso de Cántigas da Terra.*

María Antonia Pérez, *As Irmandades da Fala e a arte.*

María Esther Rodríguez Losada, *Carlos Maside, as Irmandades da Fala e a Arte Nova.*

Miguel Anxo Seixas, *Nós para eles.*

Margarita Viso Soto, *A música nas Irmandades.*

Maribel Iglesias Baldonado, *Francisco Asorey, o escultor das Irmandades da Fala.*

17,30-18 h. Pausa

18-20 h. SESIÓN VIII. RELACIÓNS EXTERIORES

·Coordinador: Elías Torres Feijóo

·Relator: Xosé Estévez.

·Comunicacións:

Alberto Allegue Leira, *As Irmandades da Fala e a Liga Gaélica.*

Carlos Biscainho-Fernandes, *Relações teatrais das Irmandades com Portugal e com Irlanda.*

Xosé Estévez, *A revoltas coa Triple Alianza de 1923.*

Luis Martínez-Risco Daviña e Paulo Samuel, *Matrizes literárias no diálogo Galiza-Portugal no início do séc. XX: a relação/diálogo entre "Irmandades da Fala" - «Renascença Portuguesa».*

Carlos Pazos-Justo, *Impacto da proliferação galeguista no imaginário luso.*

Xavier Rodríguez Madriñán, *Entre a empatía política e a afinidade cultural: recepción e a Irlanda no primeiro nacionalismo galego, 1916-1923.*

SIMPOSIO REPENSANDO GALIZA: AS IRMANDADES DA FALA (1916-1931)

Santiago de Compostela, Museo do Pobo Galego

17-19 de novembro de 2016

Noite, 21 h.

21h. Concerto *Tres Estampas Galegas*. Texto de Leandro Carré, música de Mauricio Farto.

Intérpretes: Alba López, María José Ladra, David González Piñeiro.

Gaiteiro: Abraham Cupeiro.

Coro Gaos. Director: Fernando López Briones

Orquestra de vento

Dirección Musical: Julio Cabo

Auditorio de Galicia, sala Ángel Brage.

Sábado, 19 de novembro

Mañá

10- 12,30. SESIÓN IX. ANÁLISE COMPARATIVA

·Moderador: Uxío-Breogán Diéguez

·Mesa redonda: Alejandro Quiroga (España), Jordi Casassas (Cataluña), Joseba Agirreazkuenaga (Euskadi) e Justo Beramendi (Galiza).

Inscripcións até o 28 de outubro en: congresoirmandades@museodopobo.gal. Matrícula gratuíta.

Comité organizador

Justo Beramendi, Uxío-Breogán Diéguez, Carmen Fernández Pérez-Sanjulián,
Pilar García Negro e Xosé Manuel González Reboredo.

Secretaría

Prudencio Viveiro Mogo.

Colaboran:

Fundación Alexandre Bóveda, Fundación Antonio Fraguas, Fundación Antonio Losada Diéguez, Fundación Bautista Álvarez, Fundación Castelao, Fundación Galiza Sempre, Fundación Illa Couto, Fundación Moncho Reboiras, Fundación Otero Pedrayo, Fundación Penzol, Fundación Vicente Risco e a Federación de Entidades Culturais 'Galiza Cultura'.

Organizan:

Grupo de investigación
Lingüística e Literaria Galega

www.revistamurguia.com

Colabora:

Patrocina:

XUNTA DE GALICIA
CONSELLERÍA DE EDUCACIÓN
E ORDENACIÓN UNIVERSITARIA
Secretaría Xeral de Política Lingüística